

Potser sí

La diferència entre *potser* i *pot ser* és tan clara com elemental: *potser* és una forma adverbial —el resultat de l'aglutinació de *pot ser*, evidentment— i, per tant, invariable; i *pot ser* és una frase verbal; dit altrament, una perífrasi formada amb el verb modal *poder*, i l'equivalència, naturalment, de *pot ésser*, a què podem afegir que admet les variants dels altres temps verbals: *podia ser*, *va poder ser*, etc.

No hi ha doncs, cap dificultat a distingir *potser* de *pot ser*. És, segurament, una mica més difícil, o més arriscat, d'establir fins a quin punt, tant *potser* com *pot ser* (o *pot ésser*), es poden usar com a frases senceres, sense la companyia d'altres membres d'oració, la qual cosa, en tot cas, ha de tenir lloc en les respostes d'un diàleg. Una certa manera actual de parlar, caracteritzada per la displicència i el desmenjament, que fa una frase, per exemple, de qualsevol adjectiu —*divertit*, *estrany*, *contradictori*—, pronunciat sense gens d'èmfasi i que cal escriure, per tant, sense signe d'admiració, no vacilla a respondre amb la simple forma *potser*, dita també amb un to neutre molt ben calculat. No ens ar-

riscarem a afirmar que això constitueixi una novetat, però sí que direm que l'expressió tradicional, la que sempre hem conegut, comporta el reforç de la partícula afirmativa o negativa, segons els casos, com en la resposta de la Ventafocs: *Potser sí, potser no, potser sí que era jo*.

La fraseologia que originen les combinacions de les formes del verb modal *poder* i l'infinitiu *ser* (o *ésser*) hauria també d'ésser estudiada detingudament. Frases com *Podia ser*, *Va poder ser* o *Podrà ser* no són concebibles sinó en casos reals molt especials: per exemple, com a afirmació mesurada que és el resultat d'una meditació detinguda. Però normalment necessiten, si són realment afirmatives, el reforç de la partícula corresponent, amb què tenim *Sí que va poder ser*, *Sí que podia ser*, etc., al costat, doncs, de *No podia ser*, etc. La frase més usual —recordem que parlem de respostes— sense cap reforç és segurament la de condicional: *Podria ser*. En tenim un exemple a *La febre d'or* (MOLC, vol II, pàg. 160). Quant a les frases de present, no podem descartar l'ús de *Pot ser*, frase que és l'expressió d'un judici mesurat, però en el llenguatge més espontani es diu més aviat *Ja pot ser*, amb un reforç que admet també el condicional: *Ja podria ser*.

Albert Jané